

Buk pa Daniel - Namba 36

Alama me porofet pa Nebukadneza: Nyuto tung me wot me kit ma con pa Dul pa Millerite ki lagam ma kityeko loro pa pi Ulai

Jeff Pippenger
2023-12-31

Chapta acel me Daniel nyutu lok me kare pa Malaika me acel ki me aryo, cako ki 11 August 1840, nyo 22 October 1844. Chapta angwen me Daniel bende nyutu lok me kare pa Malaika me acel ki me aryo, cako ki 723 BC, nyo 22 October 1844. Atir atir ni, pe romo neno man labongo kit me timo pa koth me agiki ma “rek i tung rek.”

Nebukaadneza, i lut angwen, obedo cal me poropheti ma tek tutwal. Ber tutwal ni wapoyo wawa ikom ngo ma en nyuto, ka watye cako pimo yabo pa gin ma kineno i Odilo Ulai i gin mukato pa William Miller. Nino me aryo pa Nebukaadneza, macalo kede nino me aryo pa William Miller, onwongo nyuto 'kare abiriyo' pa Levitiko lut 26, ma obedo tol me poropheti ma kicano buk me Daniel weng i kicel. Ka Daniel oyaro nino pa Nebukaadneza i lut angwen, onwongo opoyo ne ikom kwero ma obino, ki ma otimo mano omiyo cal pa kwena me anjel me acel, ma obino i gin mukato i 'kare me ogik' i 1798.

Kare ma kwer ma Nebukadnezzar onongo kiciko iye ni obino, obino ne ocwalo alama pa 22 October, 1844, cawa ma kwer me nyutu ocako. I chapta angwen, lok me ciko ma Daniel omiyo, kede obino pa kwer ma rwate ki lok me ciko, kityeko yaro gi ki lok "sa". "Sa" pa kwer pa Nebukadnezzar ocwalo cal "sa" pa kwer pa Lubanga i lok pa malaika acel. Ocwalo bende "sa" pa cik me Sunday, i cawa ma kwer me timo pa Lubanga cako. But me Daniel chapta angwen ma yaro obino pa lok pa malaika acel i 1798, kede obino pa malaika adek i 22 October, 1844, ma ki yaro kwede ki lok "sa", dong kityeko dwoko odoco kede yubo madit. Kit me dwoko odoco kede yubo madit obedo kit me poropheti ma time pi time, ento loyo i Buk pa Daniel.

Ka Nebukadinezar obino i “cawa” me ribo, “abichel me cawa”—ma en aye ribo pa iye—ocako, ci ka rwot me tung bor, en bene olingo ribo ma oketo bot lobo pa tung bor me Isirayel i 723 BC. Kimiyo ne cwinya pa lewic, ci i lok por me Bibul, lewic obedo lobo, ci caki ki 723 BC okato i 1798, en olingo yore aryo me lamo pa pagani ma buk pa Daniel pol tito ikomgi.

I kare me ceng 1,260 ma ranyiso mwaka 1,260, en ranyisi twero pa joma pe wero Lubanga ma bolo piny; ci, i kare me ceng mapat 1,260 ma ranyiso mwaka 1,260, en ranyisi twero pa Papa ma bolo piny. Cwiny pa twero aryo ma bolo piny en acel keken, pien bedo pa Papa obedo keken bedo pa joma pe wero Lubanga ma oworo yaro me Kristian.

I 'giko me nino'—alama ma kiyaro i Daniel kapita apar aryo, ma nyutu 'cawa me giko' i 1798—dugu pa rwotne nodwogo bot iye. Coc pa Daniel kapita angwen, kacel ki Cwiny pa Poropheti, tito ni ka dugu pa rwotne nodwogo bot iye i 'giko me nino', en ne bedo dano ma kilok cwiny. Keken, en obedo alama me poropheti pi ada madit angwen. En bedo kube me poropheti i tung i twero pa dragon me lumala, ma onongo nyutu i but me acaki pa 'kare abiro' pa iye, kacel ki

twero pa lacam, ma onongo nyutu i but me agiko pa 'kare abiro' pa iye. Macalo alama pa twero aryo meno, kun obedo calo dugu pa rwot ma odwogo i 1798, en dok nyutu twero me adek ma ogo (poropheti mape adier), ma onongo myero orwot pi higa 70 me alama, ka nyako malaya pa Tire kityeko wilo ne. Calo rwot pa Babulon, Nebukadneza nyutu kube me poropheti i tung i twero adek ma biro bedo Babulon me kare kombedi i nino me agiko, ma dok kelo piny weng i Armagedon.

En bene ocwalo nywol me United States calo nyama me piny, ma ocake i 1798 calo otino me meme, ma kinyutu ne ki alama pa tiem me yubo bedo manyen pa en. En bene i kare acel keken onyutu lapi aryo i wi nyama me piny, ma calo Republicanism ki Protestantism ginyutu twero me United States, ma en aye ma omiyo obedo lobo ma kiwero kica mapol i piny weng. Ento i agiki me higa 70 me alama, lapi aryo magi dong kinyutu gi calo Republicanism ma ocol woko ki Protestantism ma ocol woko, kun lapi aryo magi omekegi i dul aryo. Lap me Republicanism obi bedo ki party me Democratic ma pire kene oketo i piny kit maleng me Constitution, ki party me Republican ma gi waco ni gibedo lugwoko ki lweny me Constitution, ento i adii gikano kit maleng me Constitution, kun giyero yore me kit ki yik me kit me maloyo kit ma tye i iyie me coc maleng eni.

But aryo kimego calo kwede Sadukaayo ki Farisi i cawa pa Kristo. Rwom me cwiny pa Sadukaayo ki Farisi bino nen bene i tung pa Protestant ma orwate woko ki adwogi, kun but acel gicako gwoko lamo me Sande, ento but mukene gicako gwoko lamo me Sabat. Kit pa Nebukadneza ma otyeko lok woko i “agiki me cawa”, i 1798, kimego maber United States, ki tung aryo pa le me piny. Alama adek weng—le me piny ki tung aryo ne—kigamo ni gibin loko woko ki nyathi rom dok i lawiny madwong.

Nebuchadnezzar, i agiki me “seven times”, obedo kakube ma nyutu ni lobo pa Rwot me Babilon ma literal obedo cal pa Babilon me kombedi i cawa mag agiki, ma kiketo ki Dragon, Beast ki Latic me bur. En bende onongo nyutu jami adek me poro ma ki nyutu gi i Beast me lobo ma tye ki twol ariyo, ma loke ki lamb dok i Dragon i kare me “seventy symbolic years” ma paro pa Dako me Cwe me Tyre kityeko weko. En pire tek ni lobo pa rwot ma literal pa en aye lobo keken ma nyutu calo lobo ma rwomo i “seventy symbolic years”.

Cal pa Nebukadneza me pot buk angwen, myero kiken i wi pot buk acel. Ka kiketo kamano, eno kimedo kacel alama me yoo pa lok me kare mukato pa Millerite, kede kitedo adaa adwogi mapol me neno me Kio Ulai ma kigolo woko i kare meno. Yam ki tung me i mere pa yubu pa Millerite obedo lapeny ki lagam ma i Danyel pot buk aboro, lok apar adek ki apar angwen. Lapeny ne ni, “Nining kare obedo neno ma ikom cwi me kare ki kare, ki kwer ma miyo bedo nono, me miyo kabedo maler ki lwak gitukgi i cing?”

I miya mapol, ka pe dong alibo, me lok ma kimedo i Bibilia, lok ma kimedo “sacrifice” kende keken aye ma lam ma Cwiny Maleng ocwalo ni pe rwate ki coc. Ka lok en kikwanyo mabeco, nen maber ni “the daily” ki “the transgression” gin twero aryo ma pe rwate ma kelo bedo piny. Dako White ocwalo matek ni lok “sacrifice” kimedo iye ki ngec pa dano, ki pe rwate kwede coc, kede i pot pot acel keken otyeko bene nyutu ni jo Millerite onongo gitye kakare i nyutu ni “the daily” obedo “paganism.” Yore me nyono me lok ma tye i penyo i cikan apar adek, kikwanyo gi mabeco

ki Kristo kubo coc pa Dako White; kacel ka ki wot kwede coc kede tito ma kimeddo iye ma Cwiny Maleng omiyo, penyo en ni, "Kare mene dong obedo i lajwa pi twero aryo ma kelo bedo piny, me 'paganism' ki 'papalism', ma onongo guboro ot maler kede jo Lubanga?"

Kamano, ka Nebuchadnezzar kiketo en i "kare me agiki," i 1798, en nyutu dano ma kiloko iye; ci en bende nyutu "jo ma ngeyo" ma gibinongo ngec me yang ma i tung kene ki rwom pa Adventism. Lok me cwinye ne nyutu "jo ma ngeyo" ma ginenyo "medo ngec" ma kiyabo lacugo woko i kare meno, ento cal me poropheti pa en keken nyutu maber lok ma otime con, ma en aye lok me penyo ni, "kare adwong nining me lamal pa teko me kwango woko pa paganizimu ki papalizimu, ma bi kobo piny lwak pa Nyasaye (Iwak), ki Ka Maleng pa Nyasaye?" Macalo cal pa "nyako ma pe oswero ma ngeyo" "medo ngec," en nyutu William Miller, pien Miller obedo cal pa gin ma "jo ma ngeyo" i lok ma ocako i "kare me agiki," i 1798.

Nebukadduneeza obedo cal me alama me yoo pa 'kare me agiki', ci ka kiyaro ki pot buk acel, bene onyutu cito pa lamedo me acel i kare meno, pien i pot buk angwen, 'cawa' ma Daniel omiyo Nebukadduneeza ngec me ciko nyutu kare ma lamedo me acel ocito, ma obedo 1798. 'Cawa' ma tyen pa Nebukadduneeza obino, obedo cal me 'cawa' me cako tyen me yeny pa Lubanga i 22 Okitoba 1844. Alama me yoo ma bino ki cal me Nebukadduneeza i pot buk angwen, obedo 723 BC, 538, 1798 (kare me agiki) ki 22 Okitoba 1844.

Alama me yo pa hitori pa Millerite i gonyo acel pa Daniel cako ki Jehoiakim, ma en alama me miyo twero bot kwena me acel, ma obino i "cawa me agiki" i 1798. Miyo twero bot kwena me acel, ma kilokore ki Jehoiakim, kiketo alama bot 11 me August, 1840. Loyo Jehoiakim ocako cawa 70 me loch pa Babulon, ma otum ki cik pa Cyrus. Gonyo acel pa Daniel nyutu kit temo i giny adek, ma kiloko calo temo me kume, ci dong temo me neno, ma otum ki temo me "litmus". Temo giny adek magi kiloko 11 me August, 1840, kun Malak ma dongo, ma obedo pe ngat mukene ento Yesu Kiristo keken, obur ki polo piny ki buk matin, ma jo Lubanga onongo myero gi "eat", macalo ka Daniel ki ladit adek oyeru chamo kume me "pulse", dok pe kume me Babulon.

Tem me aryo me yore meno obedo nyutu me weyo lok pa Miller (lok pa malaika acel) ma kanisa pa Protestant otimo; ci nono onwongo nenore yubu madwong i tung pa loyo pa Miller ki kanisa pa Protestant ma kacako kit gi me lunabi calo Protestant ma opoto woko ki adwogi. Rwate i dul aryo meno onwongo piny maber, macalo kit ma kom pa Daniel ki latic adek me iye oneno maber loyo ki madwong, pien gichamo gik me polo ci pe gichamo liyo me Babilon. Rwate meno onwongo keteo maber i agiki me mwaka pa Bibul me 1843 (April 19, 1844), ka kare me kuro me lok me nyako apar obino.

Adwogi me adek, ma obedo adwogi me litmus, onongo nyutu Nino 22 me Okitoba, 1844, ka, inyoo ki higa adek, "cawa" obino ma Nebukadnezza keken oyaro ki owaco ni Danyel ki gi adek ma rwate obedo ber maloyo apar i kom jo wic pa Babulon. Keto cabit angwen pa Daniel i wii cabit acel, kelo alama me yoo pa gin mukato me Millerite, me cako ki "kare me agiki" i 1798; miyo rwate pa ngec pa malaika me acel i Nino 11 me Agosti, 1840; kwanyo cwiny me acel i Nino 19 me Eporil, 1844; ki kwanyo cwiny madongo pa Nino 22 me Okitoba, 1844.

Mapol loyo nongo alama me yore ma peke i lok pa gin ma otime i kare pa jo-Millerite, dwe aryo, ka kiketo gi kacel "line upon line," gi yaro kwena pa Malaika me Acel, gi nyutu twero aryo ma gudo odoko nono, ma gi obedo gin ma tito ma i tere pa 2300 nino, kacel ki yore me temo adek pa Daniel 12, ma pol kare otime ka buk pa Daniel kikweyo cing pa iye.

Gin bene gineno ni Nebukadneza, macalo alama pa jo ma ngec i mwaka 1798, kacel ki doto mamegi me aryo ma tye i chapta angwen, keto cal pa William Miller, ma movimenti pa en onongo myero obedo tungo pa Protestant ma adier. Tic pa William Miller, ma nyutu adieri ma pire tek pa Adventizim, ginyutu i wi tabul aryo pa Habakuku, kede Lubanga omiyo cik i yubo tabul aryo meno ma maleng.

Obedo ki adwogi mapol me poro ma Miller pe oneno kakare, pien but ma onongo oneno ki iye i gin otime me poro okwanyo ne ki ngeyo ni tye twero adek me yabo piny; pe keken paganism (the dragon), papalism (the beast), ento bende Protestantism ma ocako woko (the false prophet). I rwom pa Lubanga, ngec me poro ma Miller onongo tye kede, ma ogiko ne ki but ma oneno i gin otime, pe gicoyo gi i tebul aryo maleng pa Habakkuk.

Otito ma aryo pa Nebukadneza i Kit angwen me Daniel, tye kaketo calo otito ma aryo pa William Miller. Otito aryo weng gutwero ikom "kare abicaryo", ci otito pa Miller nyutu kwanyo piny me tic pa en ma ocako i 1863, ki medo oko bot "Midnight Cry". Otito aryo weng gityeko ki lwak pa rwot ma odwogo odoco inyuma kare me yabo. Pi kit man, watam otito ma aryo pa Miller, pud pe watam malara lamal me Odo Ulai ma oyab woko i 1798.

Acito i kwac ni Lubanga, ki lwete ma pe nininge, ocwalo an sanduku ma kiketo i kamalir, ma mukene apar inci i lungu, ki abicel inci i lacim ma opur, ma kiketo ki eboni ki perolo ma kicweyo iye ki kamalir. Iye sanduku bene lageng ma kicwalo iye obedo tye kon. Cawa ma pe ongolo, acoko lageng ka ayabo sanduku, kun, ma owoto cwinyna ki lane, anongo ni opong kwede gin mapol-mapol ki cing mapol-mapol me juweli, dayamondi, kidi ma lamer, ki kop me bululu ki kop me feza ma cing weng ki wel weng, ma kiketo gi maber i kabedo gi acel acel i iye sanduku; ki keto gi kamano, gimioyo ler ki kidwong ma rwate keken ki cana.

Aparo ni pe en tici an me amaro neno ma lamal man keken, ento cwinya opong ki mor ikom ler, kabere, ki rwom pa gin matye iye. Ci agwoko ne i mesa me tung acaki i odi pa an, kacel agamo wac ni dano weng ma gi mito myero gibino ka gineno neno ma lamal loyo ki ma ler loyo ma dano onyeno con i cing man.

Jo ocako bino iyie; i acaki gibe manok, ento gimedore dok gibedo dul madwong. Ka gi coko neno i bok me bar ma piro, gibedo ka rwenyo kadi giwoyo ki gye. Ento ka lutineno gimedore, dano ducu ocako gicwero bar ma piro, gikwanyo gi ki bok kadi gicobo gi i mesa. An acako paro ni won jami bino mito dok kwayo ki buta bok ki bar ma piro; ka an oweyo gi me cobo woko, pe anywako gitero gi dok obed i kabedo gi i bok macalo con; kadong acweyo i cwiny ni pe abinongo twero me dwoko dwalo ma kigeno buta, pien obedo madwong tutwal. Cakwe an acako abwol bot jo ni pe gitino gi, onyo gikwanyo gi ki bok; ento kamaloyo ka an abwol, kamaloyo gi cobo gi; ki kombedi nen calo gicobo gi i ot weng, i piny me ot kadi i gin me ot weng.

Dong an neno ni i tung me kidi ma wel ma adier kacel ki sente ma adier, gi yabo kidi ma wel me bur kacel ki sente me bur, mapol maloyo ma pe romo ki keto. Cwinya obale tutwal pi timgi ma piny kacel ki pe tye ki apwoyo, ci akwerogi kacel ki akecogi pi eni; ento ka an dok med akwerogi, gin aye dok med yabo kidi ma wel me bur kacel ki sente me bur i tung me gin ma adier.

Ci kombedi, cwinya me kom dano ocako peko tutwal, ka acako tic ki teko me kom dano me kwanyo gi woko ki i ot; ento, i kare ma akwanyo acel woko, adek mukene gibino, kaci kelo luma, kop me yot, tung, ki kit weng me ywaya, nyaka giko obo weng juwel matir, dayamondi, ki koin, ma gityeko gengo woko ki wang me neno. Gicako balo bokisi na i pot-pot, ka giyubu ne i iye me ywaya. Aparo ni pe tye dano mo ma paro peko na onyo cobo na. Atyeko dwoko cwinya weng woko, cwinya opoto tutwal, ci abed piny ka aywak.

Kun an tye kamano, ka an atye ka yub ki yuwo pi golo ma madit ki pi dwoko lok pa an, aparo Lubanga, ci alam matek ni obicwali an kony. Ki kare law me ot oyabe, lacoo acel odonyo i ot, ci dano weng owoko ki iye; en, ki luywero me dirit i cing ne, oyabe dirica, ci ocako yweyo dirit ki koko ki i ot woko.

Akwaco en ni obed ki kica, pien tye kidi maber mapire tek ma kigire woko i tung kic.

Owaco bot an ni 'pe i bedo ki bwoba,' pien obi 'gwoko gi.'

Eno, ka onongo tye ka kweyo lapuk ki ruc, gera ma pe atir kede sente ma pe atir, gi weng owoto malo, kede omuko woko ki dirica calo luro me polo, kede yamo ogoyo gi woko. I jami ma tye ka timere, akano wang na kare matin; ka ayabo, ruc weng pe tye dok. Gera ma wel loyo, dayamondi, sente me dhahabu ki sente me feza, gibedo gi oyabore ki tutwal i odi weng.

Ci en oketo i meza sanduku me juweli ma madwong tutwal kede maber loyo me con, kede okwayo woko juweli, dayamondi, kede siling ki cing ma opong, kede ocweyo gi i sanduku nyo pe ocogo keken, kadi bed ni dayamondi mogo pe madwong loyo ocok me pina.

En dong oluongo an ni, 'Bi nen.'

Anen i sanduku, ento cal pa gin ma aneno onek wang an. Gi oyang ki dwong apar, muloyo dwonggi ma i con. Aparo ni gi okwero gi i yoto ki ti pa jo marac jene ma gipyero gi kede giloro gi i bolo. Gi kete maber i sanduku, gin acel acel i kabedo mere, pe kityeko neno tich mo pa ngat ma oketo gi iye. Agolo dwona ki mor madit, kede dwonye en ocwaka an. Early Writings, 81-83.

Wa bi mi lok ikom nino pa Miller i coc ma bino.

Ma kany en aye nyutu me acaki pi nino me aryo pa William Miller, ma James White ocoyo ka otyeko yabo nino pa Miller i Advent Herald.

Nino man onongo kigolo ne i capa me Advent Herald ikare mukato aryo atika. Dong aneno ni en onongo nyuto maber tuk wa me Donyo marom aryo ma con, ki ni Lubanga omiyo nino ne pi ber pa kine me iye ma giberore.

I kom cal me bino ma cok pa nino ma madit ki ma ror pa Rwot, Lubanga o keti kume. Nen Joel 2:28-31; Acts 2:17-20. Kume romo bino i yo adek; acel, 'ki iye me tic mapol-mapol.' Nen Ecclesiastics 5:3. Aryo, jogi ma tye iye tipu macol ki bwoli pa Satan, romo nongo kume ki twero pa iye. Nen Deuteronomy 8:1-5; Jeremiah 23:25-28; 27:9; 29:8; Zechariah 10:2; Jude 8. Adek, Lubanga i kare weng o nyuto jo pa iye, ki kombedi bene tye ka nyutu gi ki kume, i kato mapol onyo matidi; kume magi bino ki tic pa malaika ki Tipu Maleng. Jo ma tye i liet me adwogi ma peya bi ngene ka Lubanga omiyo gi kume; kede jo calo eni pe gubwolo, pe gikedogi i yore marac ki kume ma pe atir.

'En owaco ni, Winyo kombedi lok na; ka tye nabi i iwiu, an Rwot abi nyutu anen bot iye i wang neno, kadong abi waco bot iye i nindo.' Numbers 12:6. Yakobo owaco ni, 'Malaika pa Rwot owaco bot an i nindo.' Genesis 31:2. 'Lubanga obino bot Laban pa Siriya i nindo i otum.' Genesis 31:24. Kwano nindo pa Yusufu, [Genesis 37:5-9], kadong lok ma loyo cwiny pa tyeko mamegi i Misiri. 'I Gibeon Rwot onyutu anen bot Solomon i nindo i otum.' 1 Kings 3:5. Cal madit ma dwong ma i ceke aryo pa Daniel omiyo i nindo, kadong le matek angwen, kede gin mapatpat i ceke abiro. Ka Herode onongo omiyo obalo lutino Mwokozi, Yusufu kicoyo bot iye i nindo ni obed ojweo i Misiri. Matthew 2:13.

'Kadok obedo ni i kare me agiki, Lubanga owaco ni, Abi yweyo Roho na i kom ringo weng; ki wod wunu ki nyako wunu biwaco lok me nabi, ki lutino wunu bineno kio, ki ludito wunu binino nino.' Tic pa Lami 2:17.

Miya me porofesi, me nino ki vijon, obedo kany nyutu pa Tipu Maleng; i cawa agiki onego onen maber me bedo alama. En acel ikin miya pa Kanisa pa Lok pa Ber.

En omiyo jo mo bedo apwostol; ki jo mo lanabi; ki jo mo ewanjelist; ki jo mo lacam ki lapwon; pi keto jo maleng maber, pi tic me latic, pi yiko ring pa Kiristo. Efeso 4:11-12.

'Kede Lubanga oketo dano mogo i Kanisa; mukwongo, apwostol; me aryo, LANABI,' kede mukene. 1 Corinthians 12:28. 'Pe ibalo woko LOK PA LANABI.' 1 Thessalonians 5:20. Nen kede Acts 13:1; 21:9; Romans 7:6; 1 Corinthians 14:1, 24, 39. Lanabi onyo lok pa lanabi tye pi yiko Kanisa pa Kirisito; ki pe tye lacar mo ma twero kelo ki i Lok pa Lubanga me yaro ni gibino gicen woko mapwod ewanjelist, paastor ki latic-kwene gicen woko. Ento lagonyo owaco ni, 'Tye bon ma pe adier ki miro ma pe adier mapol tutwal, omiyo pe atwero geno gin mo keken calo man.' Adier ni Sitaani tye ki rwom ma pe adier ma calo adier. En kare weng otye ki LANABI ma pe adier, ki adier wa twero kuro gubedo kombedi i cawa agiki pa bwola ki lamalo pa en. Jo ma kikwanyo woko nyutu mapire tek calo man pien tye rwom ma pe adier, twero medo matidi kacel ki ada ma rwate ka gikwanyo kwede ni Lubanga pe cakke onyutu ne bot dano i miro onyo i bon; pien rwom ma pe adier otte kare weng.

Keca ki neno gin yore ma Lubanga otyeko tic kwede me nyutu kene bot dano. Ki yore magi, owaco bot laneno; otyeko keto lagam me laneno i tung lagam pa kanisa pa Injili, ki oketo keca ki neno kacel ki alama mapat me 'NINO ME AGIKI.' Amin.

Lacim me an i wac ma awaco con obedo me kwanyo gwec i yo pa Bibul, kede me keto cwiny maber pa ngat makwano pi gin ma tye anyim. James White.